beek
uw gemeente.

Formulier voor het indienen van vragen voor de vragenweek

Naam: Michael Muijres

Fractie: Belang van Beek

Vragen bij agendapunt ODZL, Commissie/Raad: BSM.

Vragen:

1. Waarom wordt opnieuw uitgegaan van relatief hoge loonindexaties terwijl in 2026 de werkelijke cao-ontwikkeling circa € 0,7 miljoen lager uitviel dan begroot?
2. Hoe vaak is de afgelopen vijf jaar sprake geweest van substantiële onderschrijding op personeelskosten en inhuur?
3. In hoeverre leidt structureel ruim begroten tot onnodig hoge gemeentelijke bijdragen?
4. Welke concrete efficiencydoelen zijn gekoppeld aan automatisering, digitalisering en standaardisatie?
5. Welke taken kunnen daadwerkelijk binnen bestaande capaciteit worden uitgevoerd en voor welke taken verwacht ODZL alsnog aanvullende begrotingswijzigingen?
6. Kan per deelnemer inzichtelijk worden gemaakt wat het herverdeeleffect is van de nieuwe financieringssystematiek in 2027, 2028 en structureel?
7. Welke objectieve criteria bepalen straks de kostenverdeling tussen gemeenten?
8. Welke risico’s bestaan er dat kleine gemeenten op termijn relatief meer gaan bijdragen?
9. Waarom is gekozen voor het voorgestelde ingroeimodel en hoe lang duurt de overgangsperiode precies?

10. De ODZL geeft aan per 1 april 2026 “robuust” te zijn. Welke concrete KPI’s liggen hieraan ten grondslag?
11. Hoe kwetsbaar blijft de organisatie gezien de overspannen arbeidsmarkt?
12. Hoeveel van de huidige bezetting bestaat uit externe inhuur en hoe ontwikkelt dit zich richting 2030?
13. Welke wettelijke verplichtingen liggen ten grondslag aan de uitbreiding rondom ZZS, indirecte lozingen en emissiemetingen?
14. Wat betekent de extra inzet op Zeer Zorgwekkende Stoffen concreet voor gemeenten als Beek qua capaciteit en kostenontwikkeling?
15. Welke gevolgen verwacht de ODZL van strengere Kaderrichtlijn Water-eisen vanaf 2027?
16. Hoe voorkomt de ODZL dat nieuwe maatschappelijke ambities automatisch leiden tot structurele uitbreiding van de organisatie zonder expliciete bestuurlijke keuzes?

Antwoorden

1. De loonindexatie wordt jaarlijks gebaseerd op hetgeen in de september-circulaire van het gemeentefonds staat. Deze indexatie is vermeld in de kadernota, die in november in het bestuur is vastgesteld.
2. Uit onderstaande verschillen (in miljoen euro) blijkt dat in de afgelopen vijf jaar 1x (2025) sprake is geweest van een substantiële onderschrijding.
   2025: -1,0
   2024: +0,1
   2023: +0,3
   2022: +0,1
   2021: -0,1
   Onderschrijding zit vooral in de overige personele kosten. In 2025 0,33 miljoen, 2024 0,44 miljoen, 2023 0,2 miljoen en 2022 0,18 miljoen voornamelijk als gevolg van lagere opleidingskosten dan begroot.
3. Overschotten worden via de resultaatbestemming in de jaarrekening teruggestort naar de gemeenten/provincie. Door voortschrijdende ambitie zijn inmiddels maatregelen in gang gezet, die het financiële resultaat in komende jaren zullen beperken en die nog meer invulling geven aan het zorgen voor een schone, gezonde, veilige en duurzame leefomgeving.
4. Enkele voorbeelden:
   - Inzet van data (business-intelligence en AI) leiden tot verbetering van stuurinformatie en efficiëntere werkprocessen;
   - Standaardisatie van werkprocessen en eliminatie van overbodige processtappen zorgen voor verbetering van interne processen en minder kans op fouten;

- Omzetting van inrichtingen naar milieubelastende activiteiten (MBA's) hebben geleid tot efficiëntere inzet van personeel en accurater inzicht van bevoegde gezagen;
- Optimalisering van het VTH-systeem en backoffice applicaties leidt tot efficiëntere werkprocessen;
- Robotic Process Automation (RPA) zorgt voor efficiency en verbetering van de gegevenskwaliteit.

Voor een nadere toelichting, zie de jaarstukken.

5. Van de ene kant zien we een dynamische omgeving, waarbij de maatschappelijke roep om aanvullende milieumaatregelen toeneemt. Van de andere kant is de ODZL intern druk bezig om de processen efficiënter in te richten (zie vraag 4). Het is nu nog niet aan te geven welke begrotingswijzigingen eventueel nodig zijn. Dit wordt eind 2026 bezien.
6. Zie blz. 38-39 (kolom verrekening ingroei) en de toelichting op blz. 36-37.
7. Zie blz. 36-37: aantal locaties per type, inwoneraantal, bebouwd oppervlakte, aantal uren afgenomen plustaken per gemeente.
8. Gezien de criteria voor kostenverdeling (zie vraag 7) is de bijdrage naar rato omvang/afname.
9. Zie blz. 36-37 (2027=33%, 2028=67%, 2029=100%). Dit zorgt voor een geleidelijke verrekening van de positieve/negatieve verschillen per gemeente met de huidige financieringssystematiek ("zachte landing"), om de financiële effecten te dempen.
10. De Rijksoverheid heeft 6 KPI's opgesteld op het gebied van omvang, kwaliteit, innovatie, continuïteit, sturing en congruentie. Deze zijn geconcretiseerd in ca. 20 onderliggende criteria, zoals ondergrens omzet, voldoen aan kwaliteitscriteria 3.0, 1% innovatiebudget, omvang weerstandvermogen, 3% opleidingsbudget, intensieve samenwerking met andere omgevingsdiensten en bedienen van hetzelfde werkgebied als de Veiligheidsregio.
11. Ondanks de krappe arbeidsmarkt is de ODZL er in het afgelopen jaar in geslaagd om nagenoeg alle nieuwe vacatures in te vullen. De profilering als "meest aantrekkelijke werkgever in Zuid-Limburg" heeft daar zeker een bijdrage aan geleverd.
12. In de jaarrekening 2025 is vermeld dat er 147,6 fte zijn en 19,9 fte inhuur. Het aandeel kosten voor externe inhuur komt in 2025 uit op 14% van de totale loonsom inclusief inhuur. Ter vergelijking: 13,4% bij WSGO leden en 17,5% bij gemeenten (Personeelsmonitor WSGO 2024). De ODZL heeft een traject in gang gezet om langdurige inhuurconstructies zo veel als mogelijk af te bouwen, waarbij kennis wordt overdragen naar (nieuw) eigen personeel.
13. In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) worden voor een groot aantal milieubelastende activiteiten (MBA) in hoofdstuk 3 als algemene rechtstreeks werkende regels o.a. de module "zeer zorgwekkende stoffen, bedoeld in paragraaf 5.4.3 van het Bal" aangestuurd. Voorgaande betekent dat de bedrijven die deze milieubelastende activiteiten ontplooien moeten voldoen aan de regels omtrent ZZS. Deze bedrijven hebben daartoe diverse

informatieplichten aan het bevoegd gezag waaronder het maken van een vermijdings- en reductieplan voor ZZS (naar water en lucht). Het bevoegd gezag moet beoordelen of dit in voldoende mate recht doet aan de regels gesteld in de eerdergenoemde module 5.4.3 van het Bal. Bovendien geldt er voor elke MBA in het Bal de specifieke zorgplicht uit artikel 2.11 van het Bal welke degene die een MBA uitvoert o.a. verplicht om nadelige gevolgen voor het milieu te voorkomen dan wel zo veel als mogelijk te beperken, dit betekent onder andere dat emissies van ZZS vermeden moeten worden dan wel zoveel als mogelijk gereduceerd dienen te worden.

Om toezicht te kunnen houden op de verplichtingen/algemene regels welke hierboven zijn genoemd, zijn emissiemetingen naar zowel lucht als te lozen afvalwater noodzakelijk alsmede de kennis om metingen daarvan te kunnen beoordelen. Dit is een basistaak van een OD.

Indirecte lozingen, dus in de regel het lozen van afvalwater via het gemeentelijke riool op een RWZI, zijn onderdeel van de milieubelastende activiteiten welke als basistaak OD voor vergunningsverlening, toezicht en handhaving zijn aangewezen. Indirecte lozingen hebben in het verleden te weinig aandacht gekregen en inmiddels met de komst van ZZS en andere zorgstoffen is van heel groot belang dat er met enige regelmaat inzicht komt in wat bedrijven op het gemeentelijke riool lozen, enerzijds om mogelijk een vergunning te kunnen actualiseren (wettelijke plicht) dan wel zonodig te kunnen handhaven.

14. De toename van 1,1 fte is naar rato van de omvang van de gemeenten. Voor Beek betreft dit 94 uur, ca. € 7.000.
15. Onder de basistaken van de ODZL valt vergunningverlening van en toezicht op indirecte lozingen. Indirecte lozingen kunnen stoffen bevatten welke schadelijk zijn voor de RWZI waarop geloosd wordt en de doelmatige werking ervan kunnen verstoren dan wel vervolgens (omdat de RWZI bepaalde stoffen niet eens kan verwerken/afvangen) op het oppervlaktewater terecht komen. Veel van deze oppervlaktewateren dienen te voldoen aan de concentratie-eisen uit de KRW. Het is daarom van groot belang te weten wat bedrijven indirect lozen en of dit past binnen de doelstellingen van de KRW. Aanscherping van indirecte lozingsnormen dan wel zonodig handhaven op een verbod van het lozen van bepaalde stoffen zijn taken welke tot de basistaken van de ODZL behoren. Om de doelen van de KRW te kunnen halen zullen indirecte lozingen nader genormeerd/onderzocht moeten worden dan wel zal er concreet moeten worden gehandhaafd. Er zal dus een intensivering van aanscherpen van vergunningen en toezichts- en handhavingsacties moeten gaan plaats vinden.
16. De werkzaamheden van de Omgevingsdienst betreffen wettelijke taken. Uitbreiding van taken en daarmee werkzaamheden, leidt daarom in de basis tot uitbreiding van capaciteit en formatie.

    De beschikbare uren van de huidige bezetting zijn reeds volledig ingezet voor de uitvoering van de bestaande werkprogramma's en wettelijke verplichtingen. Binnen de bestaande begroting is daardoor

	geen structurele ruimte beschikbaar om aanvullende werkzaamheden op te vangen zonder gevolgen voor de uitvoering van deze wettelijke taken. Nieuwe maatschappelijke ambities leiden dan ook niet automatisch tot structurele uitbreiding van de organisatie. Hierover dient bestuurlijke besluitvorming plaats te vinden.